

SEBASTIAN BODU

DREPT COMERCIAL

Curs universitar

Ediție revizuită și adăugită

Rosetti International
București, 2026

Copyright © 2026 Editura ROSETTI

DREPT COMERCIAL. CURS UNIVERSITAR

Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate Editurii ROSETTI.

Drepturile de distribuție aparțin în exclusivitate Editurii ROSETTI.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BODU, SEBASTIAN

Drept comercial : curs universitar / Sebastian Bodu. -

Ed. reviz. și adăug.. - București : Rosetti International, 2026

Conține bibliografie

ISBN 978-606-025-207-8

34

Redactor: Marian Florescu

Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL

București, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5

cod poștal: 050022

tel.: +04 021 314 77 81

e-mail: distributie@editurarosetti.ro

www.editurarosetti.ro

Sebastian Bodu

DREPT COMERCIAL

Curs universitar

Sebastian Bodu s-a născut în orașul Constanța și a absolvit în 1996 Facultatea de Drept a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. Este doctor în drept (specializarea Drept comercial), titlu obținut magna cum laude în 2002 la Academia de Studii Economice din București. Este Master of Business Administration (MBA), titlu obținut în 2004 la Kennesaw State University, Michael J. Coles Business School/ASEBUSS.

Din 1996 este cadru didactic în învățământul universitar, ținând cursuri și seminare în discipline aparținând Dreptului privat (în principal, Drept comercial), iar din 2022 este conducător de doctorat în specializarea Drept comercial și Drept bancar. În prezent este profesor universitar la Universitatea „Titu Maiorescu” din București, Facultatea de Drept, formator permanent la Institutul Notarial Român, specialist-colaborator extern la Institutul Superior al Magistraturii și lector la atelierile juridice organizate de Editura Wolters Kluwer, precum și la cele organizate de Institutul de Studii Financiare. Este membru în colegiul de onoare al Revistei Române de Drept al Afacerilor. Începând cu 1998 a scris 18 cărți de specialitate, dintre care unele în mai multe ediții (cea mai importantă fiind Tratatul de drept societar, ed. I-a 2014-2015, ed. a II-a 2019, ed. a III-a 2025) și peste 80 de articole publicate în reviste cu profil juridic.

Tot din 1996 este avocat, membru al Baroul București, cu practică exclusiv în consultanță (în prezent, în cadrul propriului cabinet). A lucrat în firme de consultanță financiară și în instituții financiare: junior lawyer la Financial Markets International, Inc. (consultanță în domeniul pieței de capital), junior lawyer la Carana Corporation (consultanță în domeniul privatizării), senior lawyer la Romanian-American Enterprise Fund (actual Axxess Capital, fond de investiții de tip private equity), head of legal & compliance la ING Bank România. A deținut și funcții de demnitate publică în instituții publice, românești și europene: președinte (cu rang de secretar de stat) al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, deputat (două mandate) în Parlamentul European (în cel de-al doilea mandat, vicepreședinte al Comisiei pentru Afaceri Juridice), consilier de stat (cu rang de secretar de stat) în Guvernul României.

În calitate de eurodeputat a fost raportor (principal sau de grup) la o serie de rapoarte (legislative sau de inițiativă, principale ori de aviz) legate de domeniul comercial-bancar, și anume: Guvernanța corporativă a instituțiilor de credit - 2010/2303(INI); Un cadru de guvernanță corporativă pentru întreprinderile europene; Directiva Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2009/65/CE de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) și a Directivei 2011/61/UE privind administratorii fondurilor de investiții alternative în ceea ce privește încrederea excesivă acordată ratingurilor de credit - 2011/0360; Directiva Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 97/9/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind sistemele de compensare pentru investitori; Directiva Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 98/78/CE, 2002/87/CE și 2006/48/CE în ceea ce privește supravegherea suplimentară a entităților financiare care aparțin unui conglomerat financiar - 2010/0232; Gestionarea crizelor transfrontaliere din sectorul bancar - <REFPROC>2010/2006 (INI). Directiva Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivelor 2003/71/CE privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau pentru admiterea valorilor mobiliare la tranzacționare și 2004/109/CE privind armonizarea obligațiilor de transparență în ceea ce privește informația referitoare la emitenții ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2014/59/UE privind redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a întreprinderilor de investiții și de modificare a Directivelor 77/91/CEE și 82/891/CE, a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE și 2011/35/CE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010.

Notă: Lucrarea reprezintă transpunerea în scris a cursului de drept comercial ținut de autor la Facultatea de Drept a Universității „Titu Maiorescu” din București.

PREFAȚĂ

Prezenta lucrare reprezintă o sinteză a principalelor noțiuni și instituții de drept comercial. Lucrarea este destinată în principal celor care studiază dreptul, ca disciplina universitară, dar și celor care vor să se familiarizeze cu instituțiile de bază ale dreptului comercial. Prin urmare, cursul nu intră în detalii inutile pentru un student, deoarece aprofundarea depășește scopul unui curs universitar. Pentru practicienii și teoreticienii avansați, recomandăm *Tratatul de drept societar*, ed. a 3-a, Editura Rosetti International, București, 2025, cu cele 1625 de pagini ale sale.

Lucrarea ține cont de structura monistă a dreptului privat ce a dus la dispariția formală a comercianților, faptelor de comerț, obligațiilor comerciale și contractelor comerciale. Ca apreciere generală, considerăm monismul un pas înainte în structurarea dreptului privat, o modernizare a lui. Singura critică a monismului este nefericita eliminare a noțiunii de „societate comercială”, sintagmă care, din fericire, subzistă prin teoria și practica dreptului comercial. Monismul nu are nicio legătură cu termenul comercial, iar existența unui curs numit „Drept comercial” este una dintre dovezi.

Originalitatea acestui curs constă mai puțin în ideile expuse și mai mult în modul cum acestea sunt așezate, definite, sintetizate și explicate. Cursul pleacă de la premisa că este mult mai ușor ca noțiunile juridice să fie bine înțelese de la bun început, în loc ca dezvoltarea ulterioară a acestora să plece de la idei și concluzii eronate și, deci, mult mai greu de corectat ulterior.

Lucrarea reprezintă transpunerea în scris a cursului de drept comercial ținut de autor la Facultatea de Drept a Universității „Titu Maiorescu” din București. Această ediție secundă vede lumina tiparului după 22 de ani de la prima ediție (Editura Rosetti, București, 2004), pe când dreptul privat avea o structură dualistă.

Având în vedere că lucrarea nu este una de inspirație, nu este dedicată nimănui.

Sebastian Bodu,
București, octombrie 2026

ABREVIERI ȘI DEFINIȚII

AAAS – Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului. Succesorul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului (formată prin comasarea Autorității pentru Privatizarea și Administrarea Participațiilor Statului – succesorul Fondului Proprietății de Stat – și Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare)

ASF – Autoritatea pentru Supraveghere Financiară, constituită prin comasarea Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor și Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private

BNR – Banca Națională a României

Buletinul electronic al registrului comerțului – Buletinul publicat la nivel național de către Oficiul Național al Registrului Comerțului, organizat ca platformă electronică centrală prin portalul de servicii al Oficiului

CAEN – Codul Activităților din Economia Națională, adoptat prin ordin al președintelui Institutului Național de Statistică și publicat în Monitorul Oficial, actualizat periodic

CNVM – Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (desființată prin crearea ASF)

Codul civil (C. civ.) – Legea nr. 287/2009 *privind Codul civil*, republicată în M.Of. nr. 505 din 15 iulie 2011, cu modificările și completările ulterioare (noul Cod civil)

Codul comercial (C. com.) – *Codul de comerț*, publicat în M.Of. nr. 31/1887, cu modificările și completările ulterioare, abrogat inițial prin Codul Comercial Carol al II-lea (abrogare, de asemenea, amânare *sine die*) și abrogat definitiv prin noul Cod civil (cu excepția unor dispoziții de drept maritim)

Codul Comercial Carol al II-lea – *Codul Comercial Carol al II-lea*, republicat în M.Of. nr. 194/1940, a cărui intrare în vigoare a fost amânată *sine die*, abrogat prin Noul Cod civil

Codul de procedură civilă (C. proc. civ.) – Legea nr. 134/2010 *privind Codul de procedură civilă*, republicată în M.Of. nr. 545 din 3 august 2012, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod de procedură civilă)

Codul de procedură fiscală (C. proc. fisc.) – Legea nr. 207/2015 *privind Codul de procedură fiscală*, publicată în M.Of. nr. 547 din 23 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod de procedură fiscală)

Codul de procedură penală (C. pr. pen.) – Legea nr. 153/2010 *privind Codul de procedură penală*, publicată în M.Of. nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod de procedură penală)

Codul fiscal (C. fisc.) – Legea nr. 227/2015 *privind Codul fiscal*, publicată în M.Of. nr. 688 din 10 septembrie 2015, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod fiscal)

Codul insolvenței (C. insolv.) – Legea nr. 85/2014 *privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*, cu modificările și completările ulterioare, publicată în M.Of. nr. 466 din 25 iunie 2014

Codul penal (C. pen.) – Legea nr. 286/2009 *privind Codul penal*, publicată în M.Of. nr. 510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare (Noul Cod penal)

Codul Penal Carol al II-lea – *Codul Penal „Carol al II-lea”*, adoptat prin Decretul nr. 577/1936, publicat în M.Of. nr. 73 din 27 martie 1936

Companies Act – Legea societăților comerciale din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord. Prima lege a fost adoptată în 1862, după ce a inclus reglementări anterioare disparate (prima fiind *Royal Exchange and London Corporation Act*, din 1719). În prezent este în vigoare legea din 2006

Directive Societare:

- **Directiva Generală Societară** – Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale, care a abrogat Prima Directivă Societară, a Doua Directivă Societară, a Treia Directivă Societară, a Șasea Directivă Societară, a Zecea Directivă Societară și a Unsprezecea Directivă Societară și care a modificat unele articole din alte directive.
- **Directiva privind situațiile financiare anuale** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2013/34/UE din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului
- **A Opta Directivă Societară** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2006/43/EC cu privire la auditul statutar al situațiilor financiare anuale și situațiilor financiare consolidate, care a abrogat și înlocuit Directiva Consiliului 84/253/EEC din 10 aprilie 1984, în temeiul articolului 54 (3) (g) din Tratat, cu privire la aprobarea persoanelor responsabile cu realizarea auditului statutar al documentelor contabile, modificată și completată de Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2014/56/UE din 16 aprilie 2014
- **A Douăsprezecea Directivă Societară** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2009/102/EC, care a abrogat și înlocuit Directiva Consiliului 89/667/EEC din 21 decembrie 1989 privind societățile unipersonale în care răspunderea este limitată
- **A Treisprezecea Directivă Societară** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/25/EC din 21 aprilie 2004 cu privire la ofertele de preluare
- **Directiva CARD** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2001/34/EC cu privire la admiterea valorilor mobiliare pe o bursa de valori și informațiile publicate în legătură cu respectivele valori mobiliare (*Consolidated Admission Requirements Directive*)
- **Directiva privind drepturile acționarilor** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2007/36/EC privind exercițiul unor anumite drepturi ale acționarilor în societățile listate din 11 iulie 2007, completată și modificată prin Directiva 2017/828/UE a Parlamentului European și a Consiliului
- **Directiva MiFID** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/39/EC privind piețele și instrumentele financiare din 21 aprilie 2004, cu modificările și completările ulterioare
- **Directiva privind ofertele de preluare** – Directiva Parlamentului European și a Consiliului 2004/25/EC cu privire la ofertele de preluare din 21 aprilie 2004

H.G. – Hotărâre de Guvern

Legea concurenței comerciale – Legea nr. 21/1996 *privind concurența*, republicată în M. Of. nr. 742 din 16/08/2005, cu modificările și completările ulterioare

Legea contabilității – Legea nr. 82/1991 *privind contabilitatea*, republicată în M.Of. nr. 454 din 18.06.2008, cu modificările și completările ulterioare

Legea emitenților de instrumente financiare și operațiuni de piață – Legea nr. 24/2017 *privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață*, republicată în M. Of. nr. 772 din 10 august 2021, cu modificările și completările ulterioare (care a abrogat în parte Legea pieței de capital)

Legea instituțiilor de credit – O.G. nr. 99/2006 *privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, publicată în M.Of. nr. 1027 din 27.12.2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, publicată în M.Of. nr. 480/18.07.2007, cu modificările și completările ulterioare

Legea pieței de capital – Legea nr. 297/2004 *privind piața de capital*, publicată în M.Of. nr. 571 din 29.06.2004, cu modificările și completările ulterioare

Legea piețelor de instrumente financiare – Legea nr. 126/2018 *privind piețele de instrumente financiare*, publicată în M.Of. nr. 521 din 26.06.2018

Legea registrului comerțului – Legea nr. 265/2022 *privind registrul comerțului*, publicată în M.Of. nr. 744 din 25.07.2022

Legea societăților – Legea nr. 31/1990 *privind societățile*, republicată în M.Of. nr. 33 din 29.01.1998, cu modificările și completările ulterioare

MBCA – *U.S. Model Business Corporation Act*. Un set de prevederi privind corporațiile americane. Este redactat de *American Bar Association* și are rol de model pentru legislațiile statale (în prezent 36 din 50 l-au adoptat); actul a fost revizuit succesiv de la redactarea sa în 1950, ultima dată în anul 2024

M.Of. – Monitorul oficial al României, partea I.

NASDAQ – *National Association of Securities Dealers Automated Quotation* (Asociația Națională a Intermediarilor de Valori Mobiliare din Sistemul Automat de Tranzacționare)

O.G. – Ordonanța de Guvern

O.M.F.P. – Ordin al Ministrului Finanțelor Publice

ONRC – Oficiul Național al Registrului Comerțului

Ordinul privind fuziunea, divizarea, dizolvarea, lichidarea, retragerea și excluderea (...) – OMFP nr. 897 din 3 august 2015 *pentru aprobarea normelor metodologice privind reflectarea în contabilitate a principalelor operațiuni de fuziune, divizare, dizolvare și lichidare a societăților, precum și retragerea sau excluderea unor asociați din cadrul societăților*, publicat în M.Of. nr. 711/22.09.2015 (Normele au publicat în M.Of. nr. 711bis/22.09.2015)

Ordonanța guvernancei corporative a întreprinderilor publice – Ordonanța de urgență nr. 109/2011 *privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, publicată în M.Of. nr. 883 din 14.12.2011, aprobată cu modificări prin Legea nr. 111/2016 cu modificările și completările ulterioare

O.U.G. – Ordonanță de urgență (a Guvernului)

Planul de conturi general – Totalitatea conturilor contabile ce se regăsesc în bilanțul contabil. Ultimul Plan de conturi general este parte a Anexei Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1802/2014 privind aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiilor financiare consolidate, publicat în M.Of. nr. 963 din 30.12.2014

Regulamentul privind auditul financiar – Regulamentul nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene privind prevederile specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei Comisiei 2005/909/CE

Regulamentul privind depozitarii centrali – Regulamentul ASF nr. 10/2017 *privind depozitarii centrali* emis în aplicarea Regulamentului (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012

Regulamentul privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață – Regulamentul nr. 5/2018 *privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață*, publicat în M.Of. nr. 478 din 11.06.2018, cu modificările și completările ulterioare

Regulamentul privind serviciile de investiții – Regulamentul ASF nr. 5/2019 *privind reglementarea unor dispoziții referitoare la prestarea serviciilor și activităților de investiții conform Legii nr. 126/2018 privind piețele de instrumente financiare*, publicat în M.Of. nr. 496 bis din 19.06.2019

Regulamentul Prospectus – Regulamentul (UE) 1129/14-iun-2017 privind prospectul care trebuie publicat în cazul unei oferte publice de valori mobiliare sau al admiterii de valori mobiliare la tranzacționare pe o piață reglementată, și de abrogare a Directivei 2003/71/CE

RNPM – Registrul Național de Publicitate Mobiliară constituit conform Legii nr. 297/2018 *privind Registrul Național de Publicitate Mobiliară și pentru abrogarea Ordonanței Guvernului nr. 89/2000 privind unele măsuri pentru autorizarea operatorilor și efectuarea înscrierilor în Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*, republicată în M. Of. nr. 1184 din 7 decembrie 2020

I.

Considerații introductive privind dreptul, în general și dreptul comercial, în particular

1. Definiția dreptului. Norma juridică

Într-o definiție generică, dreptul este ansamblul regulilor de conduită care consfințesc anumite drepturi, libertăți și obligații ale oamenilor în relațiile lor reciproce, reguli a căror respectare este asigurată, la nevoie, de forța publică^[1].

Existența normelor de conduită este contemporană cu primele comunități omenesti, autoritatea fiind impusă, în funcție de evoluția acestora, de conducătorul ori de conducătorii familiei, ai gintei sau ai tribului, după caz. Odată cu evoluția formelor de organizare socială a evoluat și dreptul, de la reglementări rudimentare la construcții complexe, de tipul codurilor. Acestea, la rândul lor, s-au dezvoltat și s-au consolidat odată cu apariția statului, ca formă supremă de organizare a unei colectivități, astfel încât astăzi noțiunile de „stat” și „drept” sunt inseparabile.

Alături de regulile (normele) de drept există și alte norme, precum cele morale sau religioase. Deosebirea dintre ele se face în planul sancțiunii: numai încălcarea normei juridice atrage o sancțiune aplicată prin forța coercitivă a statului. Încălcarea unei norme extrajuridice nu are repercusiuni asupra libertății ori asupra patrimoniului celui vinovat. Există, desigur, și situații în care aceeași faptă încalcă deopotrivă o normă juridică și una morală – cum este săvârșirea unei infracțiuni împotriva vieții, a integrității fizice sau a patrimoniului unei persoane –, autorul fiind sancționat atât juridic (prin închisoare), cât și moral ori religios. Am făcut această paralelă între regulile de drept și cele morale tocmai pentru că cele mai importante reguli de drept au la bază principii morale sau religioase: să restitui ceea ce ai împrumutat, să nu furi, să nu ucizi. În concluzie, normele care privesc numai activitatea sufletească a omului, activitatea conștiinței și intențiile sale sunt norme morale, pe când acelea care privesc activitatea materială desfășurată în afara propriei persoane, în contact cu ceilalți, sunt norme de drept^[2], cu condiția de a fi consacrate prin legiferare, adică prin acte normative scrise și publicate. Aceste din urmă norme formează dreptul pozitiv, adică dreptul care se aplică efectiv și care cuprinde un număr restrâns de reguli din multitudinea de posibilități existente la un moment dat. Așadar, în funcție de necesitățile pe care le socotește prioritare la un anumit moment, statul le transpune în texte de lege^[3].

^[1] Ioan Ceterchi, Ion Craiovan, *Introducere în teoria generală a dreptului*. Editura All, București, 1996, p. 5.

^[2] Mircea Djuvara, *Teoria generală a dreptului*. Editura All, București, 1995, p. 42.

^[3] *Ibidem*, p. 42.

Rezumând, putem spune că dreptul reprezintă totalitatea regulilor de conduită instituite și recunoscute de stat, reguli care exprimă voința unei națiuni ridicată la rang de lege și a căror aplicare, dacă nu se face de bunăvoie, este asigurată prin forța coercitivă a statului^[4].

Aplicarea dreptului în fiecare caz în parte este atributul puterii judecătorești, formată din totalitatea instanțelor de judecată, care îndeplinesc justiția. Potrivit art. 124 din Constituție, justiția se îndeplinesc în numele legii și este unică, imparțială și egală pentru toți, iar judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Nimic nu este susținut judecării, pentru că nicio pretenție nu se poate transforma în drept înainte de a fi justificată, iar pentru a fi justificată trebuie judecată^[5].

2. Diviziunile generale ale dreptului

După ce am arătat succint ce este dreptul, vom expune în continuare diviziunile acestuia, spre a face trecerea de la noțiunea generală de drept la noțiunile particulare de drept civil și drept comercial.

2.1. Dreptul public și dreptul privat

Prima și cea mai largă diviziune a dreptului este aceea în drept public și drept privat. Fiecare dintre cele două ramuri cuprinde sub-ramuri, iar fiecare sub-ramură formează o disciplină de studiu, astfel încât stabilirea apartenenței unei anumite discipline – printre care și dreptul comercial – la una dintre ramuri prezintă importanță.

Aparțin dreptului public: dreptul constituțional, dreptul internațional public, dreptul penal, dreptul administrativ, dreptul financiar, dreptul fiscal ș.a. Aparțin dreptului privat: dreptul civil, dreptul comercial, dreptul comerțului internațional, dreptul internațional privat ș.a. Alte discipline – dreptul muncii, dreptul familiei, dar și dreptul pieței de capital ori dreptul bancar – se află la confluența celor două ramuri, întrucât o parte dintre normele lor au caracteristicile dreptului public, prin protecția investitorilor, a deponenților și a consumatorilor de servicii financiar-bancare, iar altele, pe cele ale dreptului privat.

2.2. Dreptul intern și dreptul internațional

Așa cum arătam mai sus, apariția și evoluția dreptului sunt strâns legate de stat, ca formă de organizare socială a puterii națiunii (a puterii politice). Funcția fundamentală a statului este aceea de a exprima și de a realiza voința general obligatorie a națiunii (voința de stat): statul creează dreptul, pe de o parte, iar dreptul delimitează configurația și acțiunile statului, pe de altă parte. Cum unul dintre elementele statului este suveranitatea^[6], fiecare stat își exercită această suveranitate – constând în puterea de acțiune a legilor pe care le emite – pe întregul său teritoriu și numai pe acesta. Totalitatea legilor pe care un stat le edictează pe teritoriul său formează, pentru acel

^[4] Ioan Muraru, *Drept constituțional și instituții politice*. Editura Actami, București, 1997, p. 12.

^[5] Istrate Micescu, *Curs de drept civil*. Editura All Beck, București, 2000, p. 337 (extras din pledoaria în procesul Burileanu, 25 iunie 1931).

^[6] Ioan Muraru, *Constituția României revizuită. Comentarii și explicații*. Editura All Beck, București, 2004, p. 12.